

Jeřábek, Dušan

Životní výročí Vlastimila Válka

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. V, Řada literárněvědná bohemistická. 2000, vol. 49, iss. V3, pp. [7]-8

ISBN 80-210-2643-X

ISSN 1213-2144

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/104956>

Access Date: 29. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ VLASTIMILA VÁLKA

13. června 2001 se dožívá sedmdesáti let docent Ústavu české literatury Filozofické fakulty Masarykovy univerzity PhDr. Vlastimil Válek, CSc. Jako rodák z Olomouce absolvoval gymnaziální studia v Holešově, pak filozofická studia v Brně, a protože už tehdy vynikal nadáním a pílí, stal se r. 1954 asistentem někdejší katedry českého jazyka a literatury. Pro tuto katedru — založenou r. 1951 — nebyla to nijak snadná doba: během několika předchozích let z ní smrt odvolala její čelné představitele — profesora Jana Vilikovského, prof. Antonína Grunda a naposledy — r. 1953 — prof. Adolfa Kellnera. O to náročnější byly úkoly, které spadly na bedra mladých. Válek — jako jeden z nich — se těchto úkolů nejen nezalekl, ale se vši energií svého mládí začal je obětavě a svědomitě plnit. Pod učitelským vedením prof. Josefa Hrabáka vypracoval se ve spolehlivého znalce historie české literatury 19. a 20. století a zpočátku se soustředil na osobnost a dílo V. K. Klicpery. Rozpoznal v tvorbě a osobnosti tohoto umělce kvality, které dávaly impulsy moderní české dramatice, dokonce i meziválečné avantgardě. Věnoval bedlivou pozornost vývoji a zrání Klicperova díla, a proto důkladně studoval všechny archivní materiály, vztahující se k danému úkolu. Zde možno shledávat počátky Válkova plodného a dlouholetého zájmu o další dvě literárněvědné oblasti: totiž o rukopisnou i tištěnou dokumentaristiku a o textologii. (Soupis jeho prací do r. 1992 — svědčící o tomto zájmu — obsahuje Sborník prací Filozofické fakulty Brněnské univerzity D 39, 1992.) Zvláště je však třeba připomenout — blíže než bibliografickým záznamem — Válkovu knižní monografii z r. 1984, nazvanou *K specifičnosti memoárové literatury*. Je to práce výjimečného významu v naší literární vědě. Válek zde nově definuje žánr memoárové literatury, určuje a vymezuje jeho vztah k literatuře dokumentární a umělecké a včleňuje jej do složitého organismu našeho národního písemnictví. — Odtud se jeho zájem soustřeďuje víc a víc k literatuře dvacátého století, kde autor sleduje a charakterizuje vzpomínkovou literaturu od počátku našeho století do konce druhé světové války, v další části pak od r. 1945 do současnosti.

Podstatně důležitou oblast odborné aktivity Vlastimila Válka představuje jeho rozsáhlá činnost editorská. Od konce padesátých let textově připravil — buď sám, nebo se spolupracovníky — na tři desítky edic českých autorů 19. a 20. století, opatřil je zevrubným jazykovým a literárněhistorickým komentářem a kritickým aparátem; v některých případech šlo o texty dosud netištěné, tedy

rukopisné; z nich nejpozoruhodnější byl do té doby (1970) neznámý rukopis obsáhlých a pro naši literární historii obzvláště cenných Pamětí Miloslava Hýska. Válek se také významně podílel jako editor na tom, že české literatuře bylo po nucené dlouholeté pauze vráceno dílo Arne Nováka, i když vydání obsáhlého výboru z Novákova díla (Česká literatura a národní tradice) muselo na zveřejnění čekat od r. 1969 až do r. 1995. Válek zde znovu potvrdil, že patří k našim nejlepším editorům posledních desetiletí. V nejposlednějších letech to znovu připomněly jeho edice děl J. Mahena, Ed. Basse a jiných.

Váلكovy zásluhy o naši literární vědu a o šíření znalostí české (a slovenské) literatury jsou v tomto příspěvku ovšem jen letmo naznačeny. Bylo by třeba připomenout jeho dlouholetou činnost učitelskou — a to nejen na zdejší Filozofické fakultě, ale i na fakultě Pedagogické, stejně jako jeho zásluhy o brněnskou pobočku Literárněvědné společnosti ČSAV, jejímž byl tajemníkem, pak mnohaletým předsedou.

Kolegové a studenti nepochybně přejí doc. Váلكovi hodně tvůrčí energie do dalších let a za jeho dosavadní práci vědeckou a pedagogickou mu vyslovují upřímný dík.

Dušan Jeřábek